

PÉREZ CASADO, EL CARME I EL MISSISSIPÍ

Alcalde, més que mai

Ha estat, aquests darrers dies, centre d'una crisi que ha acabat amb la remodelació de tot el seu ajuntament. Conegut per una àmplia majoria dels seus ciutadans, ha sabut ser prou intel·ligent per passar quasi desapercebut diàriament, durant anys. I encara no ha publicat cap ban.

J. Castelló

Deia Pamela Colin, directora de la corresponsalia de la revista *Vogue* a Londres allà pels seixanta, que estar a soles a València és trobar-se permanentment a punt de suïcidi. No sé si algú va retrucar-li amb la lògica pregunta: ¿l els qui hi viuen?

València ja ha estat capaç d'acabar, tota sola, amb el seu centre històric, figura en la guia *Guinness* com la ciutat del món que més ràpidament va saber enderrocar els seus palaus gòtics, es desemmurallà trencant-ho tot a tort i a dret, es diu mediterrània i viu de cul a una mar que embruta sense pena, i dóna tota l'esquena a un país que ja no sap com desempal·legar-se'n...

Alguns diuen que les coses han començat a canviar. I el més entusiasmista en aquest sentit és —no caldria sinó— l'alcalde, que ja s'atreveix a qualificar-la de moderna. «Madrid es pensa que ho és, però la gent que ho permet és perifèrica», ens comenta, en una conversa agradable, esguitada de bromes contínues, enmig d'algunes, poques, referències que poc tenen d'alegres, en un dia de crisi que prengué l'Ajuntament de la ciutat com a epicentre.

—*Sembla que l'alcalde de València va començar molt jovenet a participar en política, que el vici li ve de ben lluny, i que, a més, ha protagonitzat un recorregut divers, quasi accidental, al llarg d'una geografia política variada.*

—Hi hagué una bona gent, allà per l'any seixanta-u, que em va embarcar en tot això de les preocupacions polítiques. En l'any seixanta-u... Era una amalgama amb uns noms ben rars, i tot allò, al remat, va acabar dient-se PSV, Partit Socialista Valencià. Fins l'any seixanta-sis o seixanta-set. Un parèntesi llarg d'aficions polítiques, després, que acaba en l'any 75, quan entre al partit Comunista. Com a primer treball em van enviar a una universitat que feien a Prada per explicar què era la Junta Democràtica. Vaig eixir-me'n a final del 75. I, finalment, vaig entrar al PSOE, sense passar pel PSPV, això s'ha de dir.

—*Entre totes les anècdotes curioses d'uns anys difícils, en ressalta una. Diuen que la CIA va pagar a l'actual alcalde Casado un viatge pels Estats Units, en l'any seixanta-tants, amb unes dietes sucoses en aquells temps. Una excursió que van realitzar unes*

vint persones de tot l'estat, quasi totes de les distintes oposicions polítiques al general.

—Tenim la sospita que era el Departament d'Estat. Una cosa que es deia Nation... Center, que supose que era una cobertura, com tantes altres. Però fou un viatge molt interessant. Tot s'ha de dir. Aquell és un país interessantíssim. Sí. Ho era en aquell moment i crec que ha pagat la pena totes les voltes que hi he tornat posteriorment. L'any passat vaig passar el Mississipi caminant. Des de Minnessota fins a Wisconsin. Per on van matar Jesse James, a la vora del Mississipi, en un lloc que es diu Still Water.

—O siga, que tenim un alcalde al qual, d'una banda, la CIA va pagar un viatge als Estats Units i...

—No, no. Jo no he dit això, que va ser el Departament d'Estat, ¿eh? I també venia Joan Garcés, que després va ser assessor d'Allende. I Eli-seu Climent, Miquel Vilar...

—Després, l'alcaldia. Tenim un alcalde bastant conegut en la seua ciutat, però no tant perquè siga centre informatiu continu i això li provoca un desgast excessiu.

—És que jo vaig entrar de rebot. A partir d'aquí... És com un joc de pilota, si entres de rebot... Diuen que em coneix, amb nom i tot, un vuitanta-cinc per cent de la ciutat, per a bé o per a mal, perquè després no et voten tots. És difícil.

—Rellegint premsa dels últims anys, no he vist massa entrevistes dedicades a la primera autoritat municipal. ¿És qüestió d'estratègia personal?

—No. Jo em dedique a la gestió, a una gestió que és política. No em queda realment temps per a unes altres coses.

—¿I quan li pregunten per la família, pensa en la de casa o en el partit?

—No, pense en la meua família...

—¿I les del partit com van?

—Molt unides, molt unides, ah, ah, ah.

—Sembla que l'Ajuntament és brou de cultiu per a les passions familiars dins el PSPV-PSOE. Ací han passat moltes coses, per exemple, avui mateix. Crisis, reestructuracions, dimissions i destitucions en bloc...

—Em pense que aquesta és una institució molt interessant. I ho dic seriosament. I deu ser tan interessant que

hi ha desenes de persones que volen ser alcalde.

—Vosté, sempre, davant les eleccions municipals, l'han fet presumpte ministre, ambaixador, subsecretari... Tot, tret de nou alcalde.

—Cada volta que li he xafat el peu a algú de la família.

—¿De cara a les pròximes eleccions, el veurem proposat com a ambaixador al Vaticà?

—No. Això ho fa un agnòstic i ho fa molt bé. No hi ha manera de moure'l. En tot cas, si la resposta del partit és com espere, doncs, això, tornarem...

«Hi ha desenes de persones que volen ser alcalde».

—L'altre dia un gran poder en la Generalitat digué que vuit anys al front d'un govern autonòmic no en són massa, però, al front d'un ajuntament, cansen, desborden.

—És una opinió.

—Però una opinió de pes.

—Supose que sí, però jo no em vaig considerar al·ludit.

—¿Vuit anys no són massa, per a vosté?

—Home, no és una vida comparable a la que puga dur un minaire, un picapedrer o un llaurador, no.

—Recollint aquesta impressió, em pense que val la pena titular-li l'entre-

vista «Ricard Pérez Casado, alcalde més que mai».

—Ah, ah, ah...

—Encara que distintes opinions coincideixen que els darrers vots, en les generals, no els han estat massa favorables, a València.

—És que s'ha d'estudiar més i opinar menys. De tota manera, podíeu haver-li posat «Un alcalde la mar de bé».

—Això diu un lema que ara ha aprovat l'Ajuntament. La-mar-de-bé, amb un València, C. F., en segona, un Ateneu Mercantil en plena fallida gerontocràtica, un Banc de València que cau de ple en les mans de Banco Central. ¿La-mar-de-què?

—Jo crec que és el final d'una època. Pierre Vilar deia que Espanya s'havia fet un estat modern en els anys seixanta. Jo, que només em puc considerar un aficionat i un admirador de Pierre Vilar, diria que aquesta ciutat ha començat a ser ciutat ara.

—¿I cal agranar antics muntatges per canviar-li la cara un poc? ¿València, cara neta?

—Pròpiament agranar, no. Però s'està produint allò que anomenariem el final d'una època. Açò era una ciutat rural, una aglomeració de gent rural, comercial, etcètera, i ara és una ciutat que té oportunitats, moltes oportunitats, més que altres ciutats de l'Estat espanyol.

—A parer de Kenneth Tynan, un viatjant que pense visitar Barcelona i Sevilla més val que no passe per València.

Tot el que puga trobar en aquesta ciutat ho podrà veure en les dues primeres.

—Això ara ja no és cert. Les coses han començat a canviar...

—Per exemple, tenim un magnífic carril de bicicletes.

—A part el carril de bicicletes, que ja podien usar-lo, tan car com és, damunt ni el gasten, el tema important o seriós és que hi ha recursos, però s'han de mobilitzar. I el país, com a territori autonòmic dins Espanya, necessita un motor. Si no, no s'articulrà.

—Ricard Pérez Casado pot ser considerat nacionalista, dels vells. ¿Quin

és el nivell d'intensitat, ara, d'aquest nacionalisme?

—Jo he cregut en la capacitat d'autogovern dels valencians. I vaig treballar de valent quan tocava. ¿Qui ho havia de dir, que tindriem un estatut? El que siga, però el tenim.

—Vosté posteriorment ha intentat purgar un poc aquesta imatge. Ha parlat de «pecadillos nacionalistas» i de la necessitat d'un estat ben fort.

—He arribat a la conclusió que perquè funcionen les autonomies en aquest país cal un estatut fort. És probablement una elaboració que no feien en els anys seixanta. I que el vehicle d'un estat no intervencionista i capaç de garantir un grau d'autonomia raonable per als distints països d'Espanya és, precisament, aquesta fortalesa.

—Un estat fort.

—Un estat fort. Davant l'evidència de dues reclamacions bàsiques històriques a Espanya, el País Basc, que continua sent el problema més gran per a aquest país en conjunt, i Catalunya, he entès la necessitat d'aquest estat fort. Probablement, la fórmula del 77 no va abordar bé el problema. I això m'ha dut a aquest plantejament.

—Un plantejament tarradellista.

—D'alguna manera. A mi ell em va convèncer. Tot això jo ho resumesc d'una manera que, si voleu fer pública, m'encantaria, perquè ho he dit moltes vegades i ningú mai no m'ho publica. I és que l'any 77 es podia haver posat en vigència l'estatut del 32 a Catalunya i a Euskadi i on deia «república espanyola» haver posat «regne d'Espanya o Espanya». Hauríem anat més ràpid.

—Passem a un problema un poc més complicat. La relació de l'alcalde amb un mitjà de comunicació concret. Diuen que vosté no era, precisament, un fill predilecte de Las Provincias. Parlen de reunions. I també és cert que la impremta del decano viu fonamentalment gràcies a les publicacions institucionals d'aquest país.

—És que he comprat el diari. Sí, l'he comprat. És meu.

—Recordem un episodi tràgic, on vosté tingué una intervenció important, valenta. Ara ens l'han tornat a l'actualitat. Parle del 23-F.

—Sí, va ser un episodi dramàtic. Una ocasió en què jo vaig veure que tornaven arrere.

—El seu paper va ser resolt.

—Amb tota modèstia. Amb els diputats tancats, quedàrem com una institució lliure. Vaig fer una cosa que ara no tornaria a fer. Tot pensat en fred.

—Tingué una baralla amb el governador civil Fernández del Río, que negà haver estat segrestat pel governador militar, en contra del que vosté afirmava. ¿Com acabà tot allò?

—Com acaben sempre aquestes coses. En taules.

—Un altre episodi. L'estàtua del general. El seu accidentat derrocamment.

—Un fracàs tècnic.

—I tant. I més coses. Com ara alguns punt fosc, que no han estat contats del tot.

—El resultat final és que allò que era un punt negre d'enfrontament ja no ho és.

—També un alt càrrec de l'estat ha dit que, home, això de llevar estàtues no està bé.

—Jo no m'he considerat al·ludit.

—El darrer episodi lamentable. La violència de cert sector de la ciutat. Cada Nou d'Octubre, cada Crida. Encara que tinc entès que vosté en temps de Franco anà una vegada a xiular l'alcalde digital de torn.

—Sí, amb el vostre conseller delegat i algú més. Tot gente de orden, però. Crec que cal xiular l'alcalde de tant en tant. Els impostos que paguem mereixen una compensació. D'un costat. De l'altre, em pense que cada volta en són menys. Hi ha molts que van a la processó cívica a escridassar i són precisament els que no venien mai abans, per la vorera del Teatre Principal.

—Molts dels que estaven, també, el dia de l'estàtua de Franco armant bronca.

—També. En les fotos es veu.

—Han canviat les coses per sàvia estratègia autonomista o per la mateixa dinàmica de la societat.

—Jo sóc més partidari del segon aspecte. No es freqüent a Europa que ritualment, un dia l'any, s'insulte l'alcalde, però hi ha un altre tipus de violència derivada de les contradiccions de la vida urbana. Però això ací es va calmant.

—¿Es patia molt amb un governador civil d'UCD?

—Home, és que jo m'estime molt el delegat del govern que tenim ara, perquè és amic meu, un bon catedràtic i un professional excel·lent. I, llavors, un va més tranquil.

—Un episodi positiu, ara. La reestructuració de la ciutat. A part del carril per a bicis, hi ha el llit del Túria, l'atur del creixement urbanístic fora del nucli urbà actual. Vosté n'és especialista i ho deu tenir tot controlat.

—Era un dels motius pels quals valia la pena ser alcalde. I molt arriscat.

Perquè jo partia d'una concepció molt clàssica del món urbà, que són les intervencions singulars, que fan que necessàriament el teixit urbà vaja en un sentit. Per exemple, he volgut el llit del Túria, com pensa la majoria dels ciutadans, com a instrument vertebrador de la ciutat. Actuacions singulars, com ara el Palau de la Música, doncs, bé, ara ja no hi haurà excuses per escoltar-la i fomentar-la. També, l'enterrament de les vies significa trencar tota una dinàmica urbana que abans tenia sentit. Ara desapareix aquest obstacle. I es recupera la mar. Igualment, hi ha la recuperació del centre històric. Hi ha iniciatives privades en aquest sentit. Es pot recuperar. Val la pena.

—Una ciutat que ha perdut el centre històric, que ha arribat a cremar-lo per especular, que viu d'esquena a la mar i al seu país.

—Tot això és passat.

—¿I present, no?

—En absolut.

—Que atrevit és això.

—Un alcalde bon amic, el d'Alcoi, concretament, em digué que els d'Alcoi volien venir a València a fer-se la foto al costat del riu, perquè ha de ser la seua ciutat.

—No sé què en pensarà el d'Alacant.

—El que m'ho va dir va ser el d'Alcoi.

—¿L'alcalde pensa que hi ha molta gent a València que parla valencià?

—En tenim algunes xifres. No les tinc a mà, però n'hi ha molta.

—¿I considera que la política municipal és conseqüent amb aquest fet?

—No.

—¿Què fan, doncs, per evitar-ho.

—Anem posant-hi remeis.

—Lentament i amb una dinàmica pastosa.

—Home, ja fem els rebuts. Ah, ah, ah. No, de veres, procurem aplicar la Llei d'Ús aprovada per les Corts valencianes.

—Jo no ho veig en molts aspectes. ¿Podria dir-me'n algunes mesures concretes?

—El funcionariat ja pica a màquina en valencià. N'hi ha cursets. La senyalització, a mesura que es renova, es va canviant en els dos idiomes, també hi ha les publicacions. Hi ha una dificultat històrica. El funcionariat vol, però hi ha un temps d'aprenentatge.

—Si no pot aparèixer res en valencià sense el corresponent castellà al

costat, el valencià no és oficial, perquè no és major d'edat i no pot funcionar a soles. ¿Què li sembla llegir administració/administración?

—Insistesc en el gradualisme.

—Però en les noves senyalitzacions cauen en el mateix error.

—Es posa en els dos idiomes.

—Només en uns percentatges baixíssims. I mai en valencià només.

—¿I això qui ho ha dit? Home, ja ho anirem arreglant. ¿No?

—Suspès el tema. Deixem-lo per ara. Alcalde, la darrera crisi, la d'avui...

—¿Quan eixiu al quiosc?

—Dimecres.

—Doncs, ja s'haurà acabat.

—Voldria que em comentàs, canviant de tema, l'opinió seua pel que fa a algunes persones que segurament hauran tingut per a vosté un paper fonamental, en distints aspectes, com ara Fuster.

—Fuster ha estat la incitació a pensar i a treballar. Vaig llegir en el 62 el llibre aquell i va ser una incitació tan forta al treball que inclús em vaig apuntar a fer Econòmiques. Ara, de tot això, en sap més la meua dona, que s'ha passat mitja vida fent una tesi sobre ell, que acaba d'enllestir.

«És un bon president, el meu president, i Ciscar, el meu conseller».

—He vist en casa de Fuster una foto d'ell amb vosté i Raimon...

—¿Quins nassos, eh?

—Això volia dir-li. Tres nassos jueus. Jueus, àrabs... Vosté té una certa debilitat cap a aquests temes.

—Home, és que hem sigut jueus, cristians i capellans.

—¿I ara què som: antijueus, pro-àrabs, antitot?

—És que cal distingir entre història i la situació present, la situació dels governs actuals. Som ciutats totes amb un fons culturals comuns. El Mediterrani és complicat i comú.

—Un altre home que vosté pot considerar important: Alfonso Guerra.

—Ho és i molt. Fixa't, és una de les persones que ha fet la Constitució, per exemple.

—¿Té l'alcalde molta força a Madrid?

—No. Em pense que tanta no.

—¿I Pujol?

—És un polític d'estat que juga decididament a ser-ho.

—Juntament amb Miquel Roca...

—Roca ha volgut fer de Cambó, i el país no ho ha acceptat.

—També a Barcelona hi ha Pasqual Maragall.

—És un gran alcalde, i espere que ho serà de la Barcelona olímpica.

—Tornem a València. ¿Quina opinió té de Joan Lerma?

—És un bon president. El meu president.

—¿I de Cebrià Ciscar?

—Ara mateix acaba de telefonar-me... Diguem-ne que és, igualment, el meu conseller.

—La nostra dreta... Sembla que ara corren nous aires. Que hi ha nous sectors, distints, no tan intransigents.

—M'agradaria. És molt trist dialogar dues vegades amb els mateixos termes. Parlar amb la dreta i després haver-ho de fer amb la Cambra de Comerç, la patronal, etc. És una dreta inexistent. I els socialistes, si no tenen ningú davant, han d'entretenir-se duent-se la contrària entre ells.

—¿I els nacionalistes?

—¿Quin dels dos grups?

—¿Però n'hi ha dos?

—Home, Unitat del Poble Valencià i Unió Valenciana.

—Per a ningú. Per a Las Provincias, UV és valencianista, per als altres mitjans només és anticatalanista, i només UPV sembla perfilar-se com a nacionalisme.

—Ah. Bè, bè.